

af ændringen i folkeskolelovens § 24. Det medfører mange forringelser for børn.

En opgradering af det fysiske miljø i såvel offentlige som private vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, skolefritidsordninger m.v. kræver betydelige investeringer. Bygningsreglementet fra 1995 fastslår, at der skal være 10 m² pr. barn under 3 år og 6 m² pr. barn over 3 år i lokaler, der anvendes til offentlig pasning, men ifølge Forbundet for pædagoger og klubfolk er det kun omkring 5 pct. af de eksisterende pædagogiske dagtilbud og skolefritidsordninger, der har så meget plads. Der er mange eksempler på, at økonomien forhindrer nødvendige forbedringer af forhold, der sætter børns helbred på spil. Det gælder både generelle forhold som indendørsarealet pr. barn og støjniveauet, men også mere specifikke problemfelter.

De voksne, der er ansat i daginstitutionerne, er beskyttet af arbejdsmiljølovgivningen, som Arbejdstilsynet fører tilsyn med. Der er fastsat regler for, hvor meget støj voksne må udsættes for. Arbejdstilsynet konstaterede i januar 2003, at personalet i 234 daginstitutioner havde store problemer med støj, dårlig luftkvalitet, kulde og træk m.v. Arbejdstilsynet udtalte i den forbindelse, at meget tyder på, at de arbejdsmiljøansvarlige ikke lever op til deres ansvar (Arbejdstilsynets pressemeddelelse af 22. januar 2003 på www.at.dk). Ud af 234 institutioner var der støjproblemer i de 94. I børnehøjde vil de samme støjgener være endnu værre, ligesom der for børnene vil være endnu flere støjproblemer end målt for de voksne, simpelthen fordi børnene er i den højde, hvor støjen i en daginstitution som regel kommer fra – den kommer nemlig fra børnene selv.

Socialforskningsinstituttet (SFI) har for Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) undersøgt de få internationale og danske forskningsresultater om, hvad dagpasning betyder for børn. (»Effekter af dagpasning – en redegørelse for nationale og internationale forskningsresultater. Arbejdsrapport 18:2002« udarbejdet af Anne-Dorthe Hestbæk og Mogens Nygaard Christoffersen.)

90 pct. af de 3-5-årige i Danmark går i en eller anden form for dagpasning. Alligevel er der ifølge SFI ikke gennemført en eneste repræsentativ undersøgelse, der grundigt over tid kan dokumentere betydningen for børn af forskelle i dagpasningens tilrettelæggelse og kvalitet.

De udenlandske undersøgelser viser imidlertid, at det er kvaliteten og ikke typen af dagpasning, der spiller den store rolle. Pasning med for eksempel velkvalificeret personale og god normering i førskolealderen kan styrke kompetencer, som børn kan få gavn af i

skolen og igen senere i livet ved uddannelsesvalg, erhverv, selvforsørgelsesgrad m.v.

Dårlige normeringer, store børnegrupper, for lidt plads og ringe pædagogisk kompetence hos personalet har omvendt negativ indflydelse på børnenes udviklingsmuligheder ifølge de udenlandske undersøgelser. SFI's undersøgelse viser, at der er entydige indikationer på, at lav personalenormering og stor gruppestørrelse har en negativ betydning for blandt andet børns stressniveau og sproglige udvikling.

Sygeligheden er stigende, jo flere børn der bliver passet sammen. Pladsforholdene er i den forbindelse af væsentlig betydning for sygeligheden blandt vuggestuebørn. Det er beregnet, at antallet af sygedage mindskes med omkring 10 pct. for hver kvadratmeter pr. barn, grupperumsarealet bliver øget. Mange børn i grupperummene, trange forhold og et utilstrækkeligt luftskifte udgør en effektiv smittespredning. Sygefraværet bliver i øvrigt mindsket, jo mere børn er ude.

I arbejdspapiret fra SFI refereres til en undersøgelse (DTI Byggeri, 1998; Ingemansson Technology, 1998), der viser, at støjniveauet i perioder er af en sådan karakter, at Arbejdstilsynet ville have påbudt beskyttelsesforanstaltninger, hvis man havde anvendt samme regler, som gælder for arbejdspladser for voksne. Undersøgelsen omfattede støj, koncentration af CO₂ (kuldioxid), rumtemperatur og relativ luftfugtighed.

Den viste, at niveauet for den gennemsnitlige støjbelastning i vuggestuerne krævede høreværn. Det var oven i købet påkrævet med høreværn efter Arbejdstilsynets regler for 7 pct. af vuggestuerne, 2 pct. af børnehaverne og i 17 pct. af skolefritidsordningerne.

For omkring en fjerdedel af vuggestuerne, næsten halvdelen af børnehaverne og en tredjedel af skolefritidsordningerne blev grænserne for kuldioxidkoncentrationen overskredet, ligesom den relative luftfugtighed blev overskredet for omkring hver femte børnehave og hver tiende skolefritidsordning.

I alt er det kun 43 pct. af de danske vuggestuer, 22 pct. af børnehaverne og 15 pct. af skolefritidsordningerne, der overholder normerne for både støjniveau, koncentration af kuldioxid og den relative luftfugtighed. Børnetætheden (antallet af børn pr. kvadratmeter) er afgørende for støjniveauet. Er der mindre end tre kvadratmeter pr. barn, reduceres børnenes grøvmotoriske aktivitet, der er mindre gruppeleg, og man kan i en vis udstrækning observere en mere aggressiv adfærd.

Støjproblemer i de omtalte institutioner skal tages alvorligt. Ifølge Socialforskningsinstituttet har 16 pct.